

UCHWAŁA NR XXXVIII/303/21
RADY GMINY IZABELIN
z dnia 16 lutego 2021 r.

**w sprawie zatwierdzenia i realizacji 3-letniego Gminnego Programu Wspierania
Rodziny w gminie Izabelin na lata 2021-2023**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz 713 z późn. zm.¹), w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz.821 z późn. zm.²) uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Izabelin na lata **2021-2023**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Izabelin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1378

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone Dz.U. z 2020 r. poz. 1076, 1544 i 416

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) w art. 176 – 179 szczegółowo określa zadania gminy w zakresie wspierania rodziny.

W artykule 176 ww ustawy przedstawione są zadania własne gminy, do których należy zapisane w punkcie 1 „opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Artykuł 179 natomiast mówi: w ust. 1: „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.” oraz w ust. 2: „Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny”.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Izabelin są środki własne gminy.

Załącznik do uchwały nr XXXVIII/303/21

Rady Gminy Izabelin
z dnia 16 lutego 2021 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE IZABELIN

NA LATA 2021 - 2023

Styczeń 2021

S P I S T R E Ś C I:

WSTĘP

1. **PODSTAWY PRAWNE**
2. **DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE IZABELIN**
3. **ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY IZABELIN**
4. **CEL GŁÓWNY PROGRAMU**
5. **CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU**
6. **ODBIORCY PROGRAMU**
7. **DZIAŁANIA**
8. **REALIZATORZY PROGRAMU**
9. **FINANSOWANIE**
10. **MONITORING I EWALUACJA**
11. **PODSUMOWANIE**

1. WSTĘP

Ochrona prawna rodziny, jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji, a rodziny znajdujące się z trudnej sytuacji materialnej i społecznej - zwłaszcza wielodzietne i niepełne - mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Rodzina to pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze dziecka, które powinno zapewnić mu warunki i możliwość prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego oraz bezpieczeństwa emocjonalnego a także przygotować je do pełnienia przyszłych ról społecznych. To właśnie rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, która kształtuje osobowość dziecka, jego postawy, system wartości i aktywność, oraz przekazuje tradycje, wzorce zachowań i zasady współżycia społecznego. Zapewnienie dziecku odpowiednich warunków sprzyja wychowaniu młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie w przyszłości podstawą do budowania prawidłowo funkcjonującej własnej komórki społecznej.

Dlatego jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje lub innego rodzaju zagrożenia dezorganizujące rodzinę, instytucje i służby (ustawowo zobligowane do wspierania rodziny) podejmują określone działania celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny.

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) określająca zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej. Celem wprowadzonych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego, szczęśliwego, rodzinnego środowiska wychowawczego oraz wsparcie rodziny przeżywającej trudności w powrocie do prawidłowego funkcjonowania, a także zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania jej przez rodziców.

Ustawa ta, zgodnie z art. 176 pkt. 1, nakłada również na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, mających na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie

angażującego zasoby gminy. Obowiązek wspierania rodziny spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, które realizują go we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi i leczniczymi, kościołami, organizacjami społecznymi, itp. Podejmowane wspólnie działania mogą być skuteczne jedynie przy założeniu interdyscyplinarnej współpracy wszystkich instytucji działających i zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Nr XIV/120/12 z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie przekazania do realizacji Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Izabelinie zadań, wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podmiotem realizującym zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gminy Izabelin jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawowym zadaniem GOPS jest organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej, materialnej i społecznej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej, usługowej oraz wszelkiego rodzaju poradnictwa i pracy socjalnej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganium osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Obowiązujący system pomocy społecznej nałożył na Gminy obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci, natomiast zadania specjalistyczne, takie jak poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną oraz finansowanie pieczy zastępczej powierzył zarówno gminom jak i powiatom.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18

stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły Konstytucji konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są kodeksy: rodzinny i opiekuńczy, karny, cywilny, pracy. oraz ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe takie jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Karta Społeczna, konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych.

Ponadto realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 506)
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.)
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.)
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t. j. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.)
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, z 2020 r. poz.1492 późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1851 ze zm.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz.1329)
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Izabelin na lata 2021 – 2026

- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (DZ.U. z 2020 poz. 808 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”.

3. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE IZABELIN.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Gminie Izabelin zameldowanych na pobyt stały było 10047 osób, w tym 5 224 kobiety i 4 823 mężczyzn. Natomiast na 31 grudzień 2019 r. zameldowanych na pobyt stały było 10 020 osób: 5 223 kobiety i 4 797 mężczyzn.

W Powiatowym Urzędzie Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego (na dzień 30 września 2020 r.) były zarejestrowane 164 osoby - w tym: 64 kobiety i 100 mężczyzn; 21 osób, jako długotrwale bezrobotne i 35 osoby z prawem do zasiłku. Natomiast w ostatnim kwartale 2019 r. 133 osoby posiadały status bezrobotnego, w tym 46 kobiet i 87 mężczyzn, a 27 osób pobierało zasiłek.

W 2020 roku udzielono pomocy i wsparcia, w formie zasiłków i świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 139 rodzinom, liczącym 290 osób, co stanowi 2,9 % zameldowanych na stałe mieszkańców Gminy. Powodami udzielenia pomocy były: bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, ochrona macierzyństwa i przemoc w rodzinie. Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 14 rodzin liczących 38 osób, a 91 rodzinom liczącym 163 osób udzielono pomocy w formie pracy socjalnej. Natomiast w roku 2019 r. 150 rodzin liczących 303 osoby skorzystało z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej (m.in. zasiłków i świadczeń pomocy społecznej), co stanowi 3 % mieszkańców Gminy Izabelin zameldowanych na pobyt stały. Z pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego w tym samym roku (pomoc psychologiczna i prawna) skorzystały 53 rodziny liczące 120 osób. Pomoc udzielana jest rodzinom, w których dominuje długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm i narkomania.

W poniższej tabeli zebrano informacje dotyczące zestawienia liczby osób korzystających w różnych form pomocy GOPS w stosunku do mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na terenie gminy Izabelin.

	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców	9996	10020	10047
Rodzaje pomocy			
pieniężna	152	130	153
poradnictwo	120	120	38
niepieniężne	166	136	99

Struktura środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z uwzględnieniem rodzin niepełnych, wielodzietnych i wymagających ochrony macierzyństwa

	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	182	160	139
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	79	58	43
Powody udzielenia pomocy			
Rodziny niepełne	22	18	12
Rodziny wielodzietne	4	2	3
Ochrona macierzyństwa	16	14	8

Przyczyny udzielania pomocy były różne. Coraz częściej jednak pomoc finansowa jest to pomoc w postaci zasiłków specjalnych. Związane jest to z faktem, że od kilku lat kryterium dochodowe w pomocy społecznej pozostaje na tym samym, niezmiennym poziomie. Zmniejsza się więc, w

związku z tym liczba rodzin, którym pomoc udzielana jest z powodu ubóstwa (dochody poniżej kryterium).

Poniżej niektóre przyczyny udzielania pomocy i liczba rodzin, które z tego powodu skorzystały ze świadczeń.

PRZYCZYNA UDZIELENIA POMOCY	LICZBA RODZIN W LATACH		
	2018	2019	2020
ubóstwo	50	51	61
sieroctwo	1	1	1
bezrobocie	28	32	39
niepełnosprawność	45	41	38
Długotrwała lub ciężka choroba	67	69	64
alkoholizm	22	22	19
narkomania	2	1	1
ochrona macierzyństwa	16	14	8
bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	91	103	96
W tym:			
rodziny niepełne	22	18	12
rodziny wielodzietne	4	2	3
przemoc w rodzinie	2	2	10

Dodatkowo budżety domowe rodzin wspiera ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznająca świadczenie wychowawcze 500+ wypłacane na każde dziecko oraz program rządowy 300+ dla młodzieży uczącej się do 20 roku życia, a młodzieży niepełnosprawnej do 24 roku życia. Otrzymywane środki znacznie poprawiły funkcjonowanie rodzin wielodzietnych oraz rodzin z dziećmi, co przekłada się na spadek wypłacanych świadczeń finansowych.

Nie zmienia się znacząco liczba rodzin, którym pomoc udzielana jest ze względu na niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę. W ostatnich latach zwiększa się liczba rodzin, w których dominuje problem bezrobocia, alkoholizm pozostaje na zbliżonym poziomie. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,

w tym rodzin niepełnych i wielodzietnych kształtuje się nie na podobnym poziomie. W ostatnim roku pięciokrotnie wzrosła liczba rodzin, w których dochodzi do przemocy. Praca z tymi rodzinami prowadzona jest w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Rodziny te najczęściej jednak nie korzystają z pomocy finansowej GOPS a jedynie z poradnictwa, wsparcia i pracy socjalnej. Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izabelinie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy.

Liczba osób które korzystają z pomocy GOPS ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Liczba osób które korzystają z pomocy GOPS ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Liczba osób które korzystają z pomocy GOPS ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
2018 r.	2018 r.	2019 r.	2019 r.	2020 r.	2020 r.
406	182	323	160	252	139

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej na terenie gminy Izabelin. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu dzieci łączy się z różnymi problemami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, bezrobocie oraz związane z tym ubóstwo, rodziny niepełne lub wielodzietne, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról społecznych i rodzicielskich. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje

potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Ponadto, występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny.

W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny:

2018	2019	2020
Liczba rodzin z którymi pracował asystent rodziny	Liczba rodzin z którymi pracował asystent rodziny	Liczba rodzin z którymi pracował asystent rodziny
18	14	10

Oprócz udzielanej pomocy w postaci świadczeń pieniężnych oraz pomocy w postaci asystenta rodziny bardzo ważnym aspektem jest prowadzona praca socjalna oraz poradnictwo.

Jak wynika z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie warszawskim zachodnim, na terenie gminy Izabelin funkcjonują: 2 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne i 2 rodziny zastępcze spokrewnione. W placówce opiekuńczo-wychowawczej w całym roku 2020 r. przebywało 2 dzieci z terenu gminy Izabelin, stan na dzień 31.12.2020 r. przebywało 1 dziecko. W rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 1 dziecko, które wróciło do matki, stan na 31.12.2020 r. „0” dzieci spokrewnionej rodzinie zastępczej. W rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa 1 dziecko. Obecnie 9 rodzin z dziećmi z terenu gminy Izabelin jest objętych opieką kuratora sądowego w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Na terenie gminy Izabelin działają 2 przedszkola gminne – przedszkole w Laskach, do którego uczęszcza 156 dzieci oraz przedszkole w Izabelinie

w którym przebywa 200 dzieci. Ponadto w gminie działają 3 przedszkola niepubliczne, do których uczęszcza w sumie 55 dzieci.

Na terenie gminy Izabelin funkcjonuje 1 szkoła podstawowa, do której w sumie uczęszcza 850 uczniów. Szkoła mieści się w dwóch budynkach, w jednym budynku uczą się dzieci w klasach 1-3 i uczęszcza do niej 307 uczniów, zaś w drugim budynku klasy 4-8 z 543 uczniami. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej szkoła prowadzi zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię integracji sensorycznej, terapię logopedyczną, zajęcia z pedagogiem/psychologiem rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia z języka polskiego dla obcokrajowców, trening umiejętności społecznych oraz warsztaty emocjonalno-społeczne. Dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego prowadzone są zajęcia rewalidacyjne. Szkoła prowadzi również zajęcia dodatkowe w ramach projektu unijnego: koło matematyczne, koło przyrodnicze, koło szachowe, koło fizyczne, koło chemiczne, programowanie, robotyka, terapia pedagogiczna, integracja sensoryczna, terapia logopedyczna. Szkoła prowadzi również zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, w tym w klasach 1-3 koło plastyczno-techniczne „Rękodzieło”, koło „Ortografia na wesoło”, zajęcia „Savoir vivre” oraz koło plastyczne, zaś w klasach 4-8 koło dziennikarskie „Młody reporter”, koło filozoficzne, koło języka angielskiego, SKS. W szkole zatrudniony jest pedagog, 3 psychologów, logopeda, terapeuta pedagogiczny, terapeuta integracji sensorycznej, 4 nauczycieli współorganizujących kształcenie uczniów niepełnosprawnych. Zajęcia dodatkowe i rewalidacyjne prowadzą nauczyciele zatrudnieni w szkole posiadający odpowiednie uprawnienia.

Aktualnie przy szkole działa 14 grup świetlicy, z których korzysta 292 uczniów klas 1-3. Przed wprowadzeniem nauczania zdalnego ze świetlicy korzystali też uczniowie klas 4-8 (około 30 uczniów). Szkoły prowadzą dwie stołówki, w klasach 1-3 z obiadów korzysta 270 uczniów, zaś przed wprowadzeniem nauczania zdalnego z obiadów korzystało także 258 uczniów klas 4-8.

Dzieci z rodzin potrzebujących korzystają z pomocy GOPS w ramach rządowego programu posiłek w szkole i w domu. Pomoc ta udzielana jest w postaci bezpłatnych obiadów w szkołach, pomocy finansowej na żywność czy też paczek żywnościowych świątecznych.

POMOC W POSTACI DOŻYWIANIA DZIECI PRZEZ GOPS

ROK	LICZBA DZIECI OBJĘTYCH PROGRAMEM „POSILEK W SZKOLE I W DOMU” OGÓLEM
2018	54
2019	46
2020	35

Na terenie gminy działa również Klub Sportowy oraz Centrum Kultury Izabelin, które oferują szeroką gamę zajęć i imprez dla dzieci i młodzieży zarówno w trakcie roku szkolnego, jak i w okresie ferii i wakacji.

Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe w Izabelinie (20 miejsc) oferuje zajęcia popołudniowe dla dzieci i młodzieży, pomoc w nauce oraz wsparcie.

GOPS Izabelin we współpracy z GKRPA planuje przeprowadzić badania rynku i w przypadku zapotrzebowania uruchomić w gminie świetlicę socjoterapeutyczną, która realizowałaby zadania opiekuńcze, wychowawcze oraz terapeutyczne dla dzieci. W tej placówce wsparcia dziennego dzieci mogłyby uzyskać pomoc w nauce, uczyłyby się współpracy w grupie, akceptacji, prawidłowych zachowań społecznych. oraz kształciłyby odpowiednie wzory oraz normy postępowania. Mamy nadzieję, że świetlica stwarzałaby dzieciom odpowiednie warunki do wszechstronnego rozwoju zainteresowań i zdolności, a także wspomagałaby dzieci i ich rodziny w przezwyciężaniu trudności życia codziennego, co skutkowałoby prawidłowym rozwojem dzieci.

Gmina Izabelin pomoc dla rodzin z dziećmi realizuje również poprzez programy gminne takie jak np. wsparcie dla rodzin wielodzietnych w postaci gminnej Karty Rodziny 3+.

Jak wynika z przedstawionej diagnozy oferta wsparcia i pomocy dla dzieci i młodzieży w gminie Izabelin jest bardzo szeroka. Rodziny z problemami mogą także korzystać z pracy socjalnej, bezpłatnych porad prawnych

i psychologicznych, poradnictwa specjalistycznego oraz grupy wsparcia dla osób współzależnionych prowadzonych przez GOPS Izabelin.

Rodziny którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej oraz poradnictwa.

Praca socjalna 2018	Poradnictwo specjalistyczne 2018	Praca socjalna 2019	Poradnictwo specjalistyczne 2019	Praca socjalna 2020	Poradnictwo specjalistyczne 2020
Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
174	51	150	53	91	14
Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach
375	120	303	120	163	38

Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w gminie Izabelin, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY IZABELIN

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji kiedy, w związku z występującymi w rodzinie problemami, dysfunkcjami i trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju w swojej naturalnej rodzinie. Celem programu jest stworzenie takiego systemu

wsparcia, który pozwoliłby na wspieranie i wspomaganie rodziny przeżywającej trudności tak, aby mogła ona powrócić do prawidłowego funkcjonowania i pełnienia roli opiekuńczej i wychowawczej, zamiast zastępować ją w pełnieniu tych funkcji. Założeniem programu jest więc wspieranie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz zapobieganie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Praca z rodziną prowadzona musi być również w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną. Zgodnie bowiem z ideą ustawy o wspieraniu rodziny piecza zastępcza powinna mieć charakter okresowy, a praca z rodzinami biologicznymi powinna przynieść pozytywne efekty w postaci możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Założenia realizowane będą poprzez:

- wspieranie potencjału rozwojowego rodziny biologicznej
- działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu w rodzinach sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
- skuteczne reagowanie w sytuacjach kryzysowych już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia
- działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, udzielanie pomocy w przezwyciężaniu uzależnień
- wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz działania profilaktyczne zapobiegające niedostosowaniu społecznemu, marginalizacji i wykluczeniu dzieci i młodzieży,
- aktywizowanie dzieci i młodzieży na rzecz własnego rozwoju
- wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy - zapobieganie niepowodzeniom i trudnościom,
- przeciwdziałanie niedożywieniu dzieci,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin, zapobieganie wykluczeniu społecznemu,

- wzmocnienie i wyzwolenie zasobów tkwiących w rodzinach, wspieranie rodziny w funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych
- koordynowanie wszystkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych mogących służyć pomocą rodzinom.

Działania przewidziane w założeniach programu umożliwią realizowanie na szczeblu gminnym, w środowisku lokalnym polityki prorodzinnej rozumianej jako stwarzanie odpowiednich warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych wzmocniających rodzinę, zapewniających jej trwałość, rozwój oraz właściwe zaspokajanie przez nią podstawowych potrzeb. Zasadą nadrzędna jest tu ścisła współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Izabelin.

6. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

- Diagnozowanie i monitorowanie funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparte na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dzieci i rodziny,
- Tworzenie efektywnego systemu wsparcia i pomocy dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczych i opiekuńczych,
- Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków wychowawczych i opiekuńczych celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji,
- Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

- Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, bezpieczeństwa bytowego,
- Objęcie pomocą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności w formie dożywiania, wypoczynku wakacyjnego, zaopatrzenia w podręczniki oraz zorganizowanych form spędzania czasu wolnego,
- Doprowadzenie do zmniejszenia się liczby dzieci z gminy Izabelin kierowanych do opieki zastępczej poprzez stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej,
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny,
- Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno - zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia im podjęcia zatrudnienia,
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

7. ODBIORCY PROGRAMU.

Odbiorcami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Izabelin dotknięte patologią, przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

8. DZIAŁANIA

Program realizowany będzie na terenie gminy Izabelin w latach **2021-2023**. Działania mające na celu realizację założeń programu będą nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie gminy Izabelin,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc,
- podejmowanie działań w środowisku, praca socjalna z rodzinami w kryzysie (również związanych ze skutkami COVID-19), inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- praca socjalna i praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu ich powrotu do rodziny
- opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny, praca w kontrakcie socjalnym,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- współpraca z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu pomoc rodzinie i dziecku,
- organizowanie konsultacji i mediacji rodzinnych oraz poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, prawnego i psychologicznego na terenie gminy Izabelin,
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań,
- oferta wolontariatu, opieki krótkoterminowej (np. na godzinę nad osobami niepełnosprawnymi), utworzenie bazy wolontariuszy,
- dostosowanie budynków gminnych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Inicjowanie interdyscyplinarnych form współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach,
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych,
- realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych, przeciwdziałających uzależnieniom i patologiom społecznym,

- stworzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży nieradzącej sobie z emocjami oraz problemami w rodzinie,
- organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych, dla rodzin przeżywających trudności oraz osób współzależnionych,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- w razie potrzeby zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- szkolenia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych,
- podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy w rodzinie i uzależnieniom,
- rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej,
- angażowanie dzieci i młodzieży w organizację inicjatyw o charakterze kulturalnym i prozdrowotnym,
- propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych.

9. REALIZATORZY PROGRAMU

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izabelinie
- Urząd Gminy w Izabelinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny
- Policja
- Zespół Szkół w Izabelinie
- Przedszkola gminne
- Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe w Izabelinie
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Centrum Kultury Izabelin
- Placówki kulturalne i sportowe
- Powiatowy Urząd Pracy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim

- Kuratorzy sądowi
- Organizacje pozarządowe.

10. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny są:

- środki własne gminy Izabelin zaplanowane na dany rok w budżecie GOPS w Izabelinie na realizację gminnego programu wspierania rodziny oraz w budżetach innych jednostek organizacyjnych.
- środki własne gminy pochodzące z podatku od sprzedaży napojów alkoholowych tzw. „korkowe” • dotacje z budżetu państwa
- środki pozabudżetowe.

11. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Monitoring programu polegał będzie na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań oraz wcześniej ustalonych działań w oparciu o diagnozę problemu społecznego od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy założone cele zostały osiągnięte i w jakim stopniu. Dane zawarte w monitoringu umożliwią dokonywanie bieżących zmian jeśli zajdzie taka potrzeba. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej co roku w terminie do 31 marca kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izabelinie będzie składał Radzie Gminy Izabelin sprawozdanie z realizacji programu (wraz ze sprawozdaniem rocznym z działalności Ośrodka) oraz przedstawiał potrzeby związane z jego realizacją.

12. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Izabelin na lata **2021 - 2023** zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.